

СПРАВКА

**за приносите на предложената като хабилитационен труд
художественотворческа дейност**

на главен асистент д-р Маргарита Илиева

за заемане на академична длъжност „доцент” по пиано към катедра „Пиано”,
ТКДФ в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров”

Артистичната дейност, която предлагам като хабилитационен труд, е осъществена след придобиването на академичната длъжност „главен асистент” – между април 2016 и октомври 2020 година. Съсредоточена е в четири творчески насоки – тематични солови рецитали, премиерни изпълнения, концерт-спектакли с вокална формация *Bella voce* и участие в организиране и провеждане на образователни концерт-спектакли за деца. Макар последната точка, поне привидно, да няма пряка връзка с преподавателската ми работа по пиано в НМА „Проф. Панчо Владигеров”, бих искала да започна именно от нея. През сезон 2017/2018, заедно с гл.ас. д-р Петя Цветанова и режисьор и сценарист Елза Лалева създадохме образователния проект на БНР „По следите на таланта”. Участвах в изготвянето на музикалната програма, сценариите, организацията и представянето на два от концерт-спектаклите в залата на Националната художествена галерия – „Червенокосият абат” и „Усмивката на Моцарт”. От самото начало екипът ни имаше няколко основни цели: 1) запознаване на деца и юноши с образци на класическата камерна музика, включващи пиеси

за соло инструменти и формации от различни инструменти и гласове; 2) извеждане на кратка биографична информация за изпълняваните композитори; 3) въвеждане на основни музикални термини и понятия, присъщи на епохата; 4) представяне на характерни за епохата инструменти, техники на свирене/пеене и звукоизвличане; 5) концерт-спектаклите да се превърнат в едно своеобразно интерактивно пътуване във времето, като поднасянето на информацията се съобразява с възрастта на публиката, а синкретизмът в изкуствата присъства на различни нива във всяка постановка. Музикалните изпълнения заемаха между 1/2 и 2/3 от концерт-спектакъла като подбирах разнообразни по настроение и състав камерни произведения (или части от тях) с неголямо времетраене (до 4-5 минути). Сценарият стъпваше върху музикологична и изворна литература, често с преки цитати на изказвания на композитори. Отзивите на изтъкнати музиканти и професионалисти, присъствали на спектаклите, големият успех в залата и запитвания от деца и родители за продължение на програмата, дълго време след приключването ѝ, подсилиха убеждението на целия ни екип, че сме били на прав път и сме успели да реализираме до голяма степен заложените в началото идеи.

В процеса на събиране на материали и избор на музикални произведения, задълбочих и натрупах познания, които продължавам да използвам не само в часовете ми по пиано, но и в лекциите ми по „История на инструмента” от учебната 2018/2019 насам.

Другият образователен проект, в който се включих е на формация „Дивертименто” и се нарича „Кой стои зад музиката”. В него участвах като водеща и за сезон 2018/2019 изнесохме общо 9 концерт-спектакъла в 5 софийски общообразователни училища и в залите на кино Влайкова,

Оборище 5 и Двореца в Балчик. Вярвам, че задържането на вниманието на по няколко класа деца при поднасяне на изпъстрена с чужди и понякога „странни” думи информация са сериозно предизвикателство дори за професионални водещи. Музика и текст бяха разпределени по равно (по около 25 минути), но за да не стане отблъскваща сложността на материята, дефинирането на различните музикантски професии изискваше силно театрално присъствие и готовност за импровизация от страна на говорещия. В рамките на изнесените концерт-спектакли успяхме освен с различни музикални произведения, да запознаем стотици деца и с „трудните” имена на по-малко известните сред широките кръгове професии като „звукорежисьор” или „аранжор”, а и да покажем оригинални нотни партитури.

Мога смело да заявя, че смятам придобитите по този начин опит и наблюдения за уникални, дори бих казала – безценни, и успешно ги използвам в преподавателската си и концертна дейност.

Образователен момент, предизвикателство и любопитство често са водещи и при избора ми на рецитални и камерни програми. Един от многото плюсове на професията „пианист” се крие именно в необятния репертоар, създаден за нашия инструмент. Богатството на музикални стилове, творчески почерци и специфичен колорит на композиторските търсения, преплетени с многоликостта в развитието и на другите изкуства в културата на ХХ столетие, винаги са били особено притегателни за мен. С радост използвам възможността да „открия” и запозная публиката с позабравена или не особено популярна музика, като за целта обикновено освен чистото музикално изпълнение, прибъгвам и до разказ на интересни биографични и културноисторически факти.

Идеята за програмата на първия рецитал, който предлагам като хабилитационен труд – **„Сати и Шестте”** се появи спонтанно и отразява интересът ми към френската култура от началото до 30-те години на XX век. Неслучайно подбрах пиеси, които са създадени около формирането на така наречената „Група на Шестте” и според мен отразяват до голяма степен кипящата атмосфера на Парижкия Монпарнас веднага след края на Първата световна война. „Гимнопедиите” и „Гносиените” на „кадифения джентълмен” Е. Сати, стояха като безвременен контрапункт и ми помогнаха да рамкирам разноликата картина на тези седем, толкова контрастни в същината си личности.

„Пианото у бразилските композитори” се роди по предложение на Нара Васконселос, а целта отново беше запознаването на публиката с рядкозвучаща, в същината си дори неизпълнявана досега в България бразилска клавирна музика. Тъй като насочеността беше към непрофесионална аудитория, програмата се оформи като широкоспектърна палитра на едновековното развитие на бразилската клавирна миниатюра. Освен „класиците”, познати и в България – Е. Вила-Лобос и К. Санторо, публиката имаше възможност да чуе музика и от Е. Освалд, К. Гуарниери, С. Васконселос-Кореа и др.

„Български прочити на сонатата” се случи благодарение на организационния комитет на фестивал ppIANISSIMO – проф. д-р Б. Танева, доц. д-р И. Граматиков и Е. Захариева. Изпълнението и популяризирането на класическа и най-нова българска музика винаги са били едни от основните посоки в творческите ми търсения. В програмата на този рецитал имаше три световни премиери – сонатите от В. Казанджиев, М. Панайотов и Св. Христов, както и други две, превърнали се в класика, изключителни

произведения от Ал. Танев и Пл. Джуров. Благодарение на добрата реклама на фестивала и локацията - залата на НМА, в която се проведе концертът, тази музика успя да достигне освен до утвърдената професионална публика, също и до много студенти и музикални любители. Както знаем, при изпълнения на нови творби, радостта и вълнението от контакта с личността на композитора се преплитат с още по-голямата отговорност, лежаща върху плещите на изпълнителя. За мен срещите с големите ни живи творци, винаги са били вдъхновяващи и смятам за особено голяма чест фактът, че освен споменатите по-горе три сонати, в последните години имах възможността да направя световни и български премиери на композитори от ранга на Б. Танева, П. Дундаков, П. ван Брюхе и др. Тук е мястото да спомена, че най-вероятно списъкът с произведения, чиито български премиери съм осъществила сама и в сътрудничество с мои колеги е значително по-голям, но поради недостатъчната информация в тази посока, доказването на подобни твърдения се оказва несигурно. Такава е ситуацията, например с песните, които представяме на концертите ни с вокална формация Bella voce. Позволих си да цитирам тези концерти като принос тук, защото смятам соловата вокална миниатюра за едно от най-висшите проявления на творческия гений, а ролята на пианиста, макар и често подценявана, е всъщност знакова за този вид ансамбъл. През последните пет години имах щастието да музицирам освен с Bella voce, и с редица други изявени певци, с които изпълнихме на концерти и записахме над 200 заглавия. Вокална формация Bella voce беше създадена по моя идея през 2014 година, като певиците в състава са: Е. Механджийска (сопран), М. Павлова Яковчева (сопран), Н. Атанасова (сопран), Р. Павлова-Инджева (мецосопран), Ю. Нинкова (сопран) и М. Гюрова (сопран). Скоро след създаването, концертите започнаха да се представят под формата на концерт-спектакли, без обаче това

да нарушава основния замисъл, а именно – тематичното представяне на художествени песни от различни епохи. В някои от концертите обединяващо звено са текстовете („Влюбеният пилигрим”), в други - стила („Кабаре модерн”, „Времето на Амадеус”) или темата („Летни нощи”). Винаги, обаче, се стараем в програмите ни да комбинираме по-известни с малко познати образци на соловата песен, вокалния ансамбъл и отделни песенни цикли, като по този начин разширяваме не само нашия собствен репертоар, но се надяваме и че спомагаме за по-цветната и богата картина на концертния живот у нас.

I. Тематични солови концерти

1. Солов клавирен рецитал „ Сати и Шестте”, зала на НМА „Проф. Панчо Владигеров”, 16.02.2018 . В програмата: Албум на Шестте, Е. Сати – Шест гносиени и Три гимнопедии, Ж. Тайфер – *Hommage à Debussy* и *Très vite*, Фр. Пуленк – Три вечни движения, А. Онегер – Три пиеси, Ж. Орик – Три пасторала, Д. Мило – Три раг-каприза

2. Солов клавирен рецитал „Български прочити на сонатата” в рамките на международен фестивал „**ppIANISSIMO**”, 30.03.2019, концертна зала на НМА. В програмата: сонати за соло пиано от Ал. Танев, Пл. Джуров, В. Казанджиев (световна премиера), Св. Христов (световна премиера), М. Панайотов (световна премиера)

3. Два солови рецитала „Пианото у бразилските композитори” в рамките на „Първи фестивал на бразилска музика, зала НМА, 28.06.2019 и в Градската художествена галерия във Варна в рамките на „Първи фестивал на бразилска музика” и II Международно триенале „Духът на акварела”, 03.07.2019 . В програмата: Леополд Мигез – Ноктюрно оп.20№1, Камарго Гуарниери – Сонатина №1, Клаудио Санторо – 5 Паулистанас, Сержио Васконселос-Кореа – 7 Понтейос, Енрике Освалд – II peige, Франсиско Миньоне – Валс на уличния ъгъл №1, Ейтор Вила-Лобос – 7 Сирандас

II. Премиерни изпълнения

Васил Казанджиев – Соната за пиано № 12, посветена на Маргарита Илиева (световна премиера)

В: Солов клавирен рецитал „Български препрочити на сонатата”, 30.03.2019, концертна зала НМА. В програмата: сонати за соло пиано от Ал. Танев, Пл. Джуров, В. Казанджиев (световна премиера), Св. Христов (световна премиера), М. Панайотов (световна премиера)

Светлин Христов – Соната за пиано №1 (световна премиера)

В: Солов клавирен рецитал „Български препрочити на сонатата”, 30.03.2019, концертна зала НМА. В програмата: сонати за соло пиано от Ал.

Танев, Пл. Джуров, В. Казанджиев (световна премиера), Св. Христов (световна премиера), М. Панайотов (световна премиера)

Милена Панайотов – Sonata Rodionata (световна премиера)

В: Солов клавирен рецитал „Български препрочити на сонатата”, 30.03.2019, концертна зала НМА. В програмата: сонати за соло пиано от Ал. Танев, Пл. Джуров, В. Казанджиев (световна премиера), Св. Христов (световна премиера), М. Панайотов (световна премиера)

Борислава Танева – Дали е сън (световна премиера)

В: *Концерт с Теодора Несторова - сопран и Теодора Атанасова – виолончело - „Музикално вълишебство с женски имена”, 26.07.2019, Балабановата къща - Пловдив. В програмата: С. Прокофиев – 5 песни по стихове на Анна Ахматова’ В. Капралова – 2 песни, К. Шимановски – № 14 и № 7 из „Детски рими”, Б. Танева – „Дали е сън” (световна премиера)*

Петър Дундаков – Портрет на непознатото (световна премиера)

В: „Гласове нечути” – Авторски проект на Петър Дундаков и Пол ван Брюхе, съвместно с *Марийке Костер – мецосопран, Вера Гиргинова – сопран, Анет Артинян – виолончело и Божана Юрганджиева – ударни*, в Държавна опера Пловдив – „Опера бутик”, 09.11.2019 . В програмата: П.ван Брюхе – „Перкусивни портрети” за соло пиано (*българска премиера*), „Глас нечути” – монодрама за глас, виолончело и пиано (*световна премиера*); Петър

Дундаков – „Портрет на непознатото” за глас, перкусии и пиано (*световна премиера*)

Пол ван Брюхе – „Глас нечут” (световна премиера)

В: „Гласове нечути” – Авторски проект на Петър Дундаков и Пол ван Брюхе, съвместно с *Марийке Костер – мецосопран, Вера Гиргинова – сопран, Анет Артинян – виолончело и Божана Юрганджиева – ударни*, в Държавна опера Пловдив – „Опера бутик”, 09.11.2019 . В програмата: П.ван Брюхе – „Перкусивни портрети” за соло пиано (*българска премиера*), „Глас нечут” – монодрама за глас, виолончело и пиано (*световна премиера*); Петър Дундаков – „Портрет на непознатото” за глас, перкусии и пиано (*световна премиера*)

Румен Бояджиев-син – Девойки, вам един съвет ще дам (световна премиера)

В: Концерт-спектакъл „Влюбеният пилигрим” - на 20.02.2019, Камерна зала „България”. Режисьор – Валентин Ганев. В програмата: песни и ансамбли по текстове на Шекспир от Пърсел, Арне, Шуберт, Шуман, Волф, Менделсон, Корнголд, Куилтър, Владигеров, Р. Бояджиев – син (*световна премиера*) и други.

Пол ван Брюхе – „Перкусивни портрети” (българска премиера)

В: „Гласове нечути” – Авторски проект на Петър Дундаков и Пол ван Брюхе, съвместно с *Марийке Костер – мецосопран, Вера Гургинова – сопран, Анет Артинян – виолончело и Божана Юрганджиева – ударни*, в Държавна опера Пловдив – „Опера бутик”, 09.11.2019 . В програмата: П.ван Брюхе – „Перкусивни портрети” за соло пиано (*българска премиера*), „Глас нечути” – монодрама за глас, виолончело и пиано (*световна премиера*); Петър Дундаков – „Портрет на непознатото” за глас, перкусии и пиано (*световна премиера*)

Роджър Бригс – „Jitterbug” (българска премиера)

В: „70 години от началото... Концерт, посветен на 70-годишния юбилей на *Стела Димитрова-Майсторова*”, концерт от фестивала **ppIANISSIMO на 09.04.2017, I студио на БНР. В програмата: Роджър Бригс – Jitterbug (българска премиера)**

Каролина Ейрикседотир – Дуо за цигулка и пиано (българска премиера)

В: Участие с *Калина Митева (цигулка)* в концерт „Музиката на Исландия и Норвегия” от цикъла „Музиката на Европа 2” в камерна зала „България”, 28.01.2019. В програмата: Каролина Ейрикседотир – Дуо за цигулка и пиано (българска премиера)

III. Концерт-спектакли с вокална формация *Bella voce*

1. Четири концерт-спектакъла „Кабаре модерн“. Три от тях – на 12.11.2016, 09.12.2016 и 10.03.2018 в Камерна зала България и един на 17.09.2018 в Балабанова къща - Пловдив, в рамките на фестивала „Дни на музиката в Балабановата къща“. Режисьор – Мариана Крънчева. В програмата: Песни и ансамбли от Б. Бритън, К. Вайл, Е. Сати, Фр. Гроте, Е. Вила-Лобос

2. Три концерт-спектакъла „Времето на Амадеус“. Два от тях – на 17.03.2017 и 02.12.2017 в Камерна зала България, а на 08.10.2018 в залата на читалище „Добри Войников“ – Шумен, на откриването на международния конкурс за певци „П. Владигеров“ . Режисьор – Петко Бонев. В програмата: Песни и ансамбли от В. А. Моцарт, Й. Хайдн, Й. Кр. Бах, К. Ф. Е. Бах, А. Салиери, Т. Арне и др.

3. Два концерт-спектакъла „Летни нощи“ - на 01.07.2018 и на 16.09.2019 в камерна зала България. Режисьор – Роси Костова. В програмата: Х. Берлиоз – „Летни нощи“ , Ж. Бизе – „Ouvre ton coeur“, Г. Форе – Apres un reve, Г. Доницети – „Летни нощи в Позилип“

4. Два концерт-спектакъла „Влюбеният пилигрим“ - на 20.02.2019 и на 11.10.2020 в Камерна зала България. Режисьор – Валентин Ганев. В програмата: песни и ансамбли по текстове на Шекспир от Пърсел, Арне, Шуберт, Шуман, Волф, Менделсон, Корнголд, Куилтър, Владигеров, Р. Бояджиев – син (световна премиера) и други.

IV. Образователни проекти

„По следите на таланта“

Два концерт-спектакъла „Червенокосият абат” , Национална художествена галерия - София, 28.10. 2017.

Два концерт-спектакъла „Усмивката на Моцарт”, Национална художествена галерия - София, 27.01.2018

„Кой стои зад музиката”

Шест представления в 20 ОУ, 6 ОУ, 107 ОУ, 163 ОУ, 55 ОУ – София, 16 - 18. 10. 2018, 7.11.2018.

Три спектакъла: в кино Влайкова – София на 10.11.2018, в залата на „Оборище 5” – София на 19.05.2019 и в ДКИ „Двореца” в Балчик на 23.05.2019